

Η διαιτητική αντιμετώπιση του παχύσαρκου διαβητικού

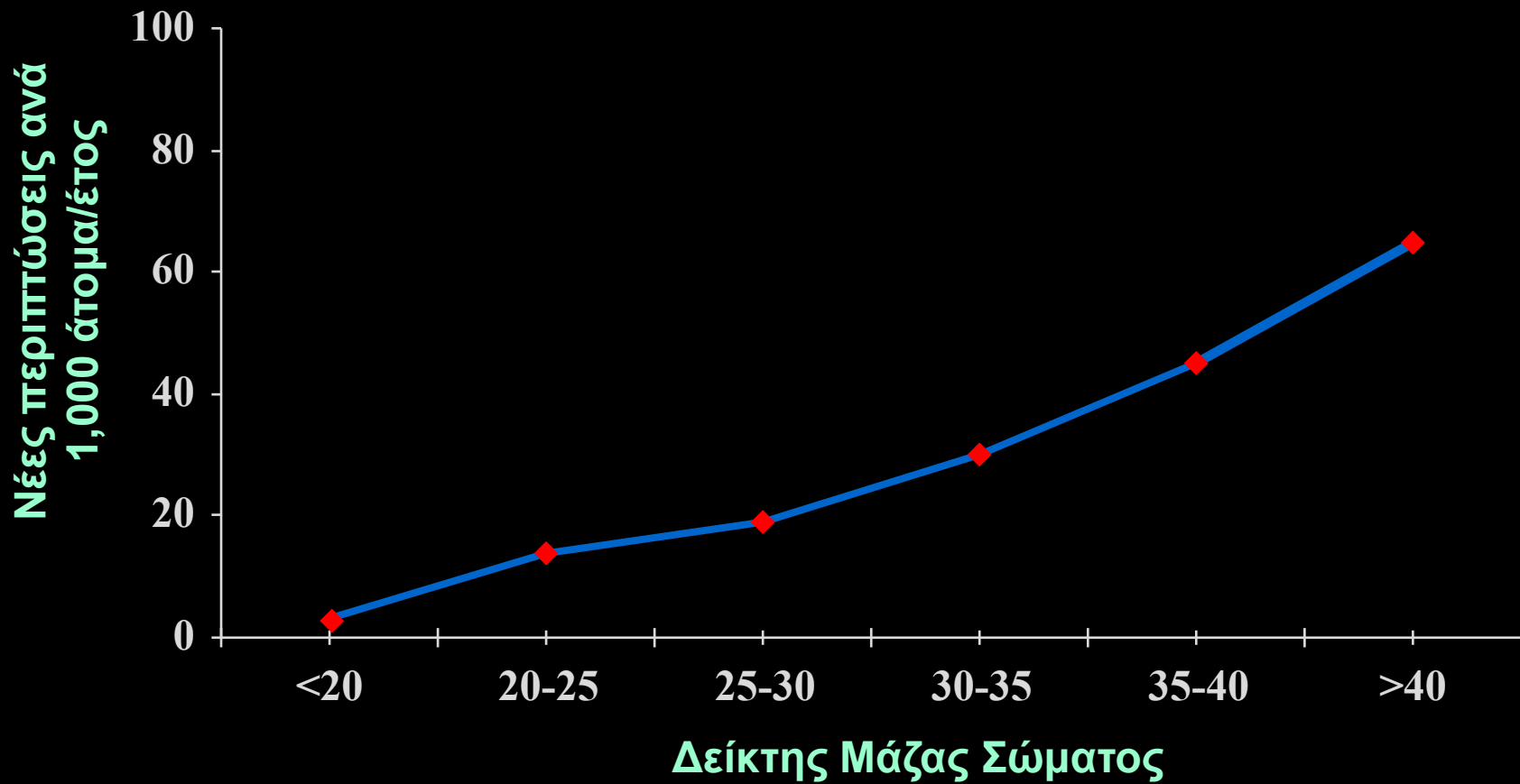

Ευθ. Καπάντας
Νοσοκομείο Metropolitan
Τμήμα Διαβήτη - Παχυσαρκίας - Μεταβολισμού

Παχυσαρκία & κίνδυνος εμφάνισης σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2

Knowler WC et al. *Am J Epidemiol* 1981;113:144-156

Καπάντας Ε.

Αύξηση βάρους & κίνδυνος εμφάνισης σακχ. διαβήτη τύπου 2

Chan JM et al. *Diabetes Care* 1994;17:960-969

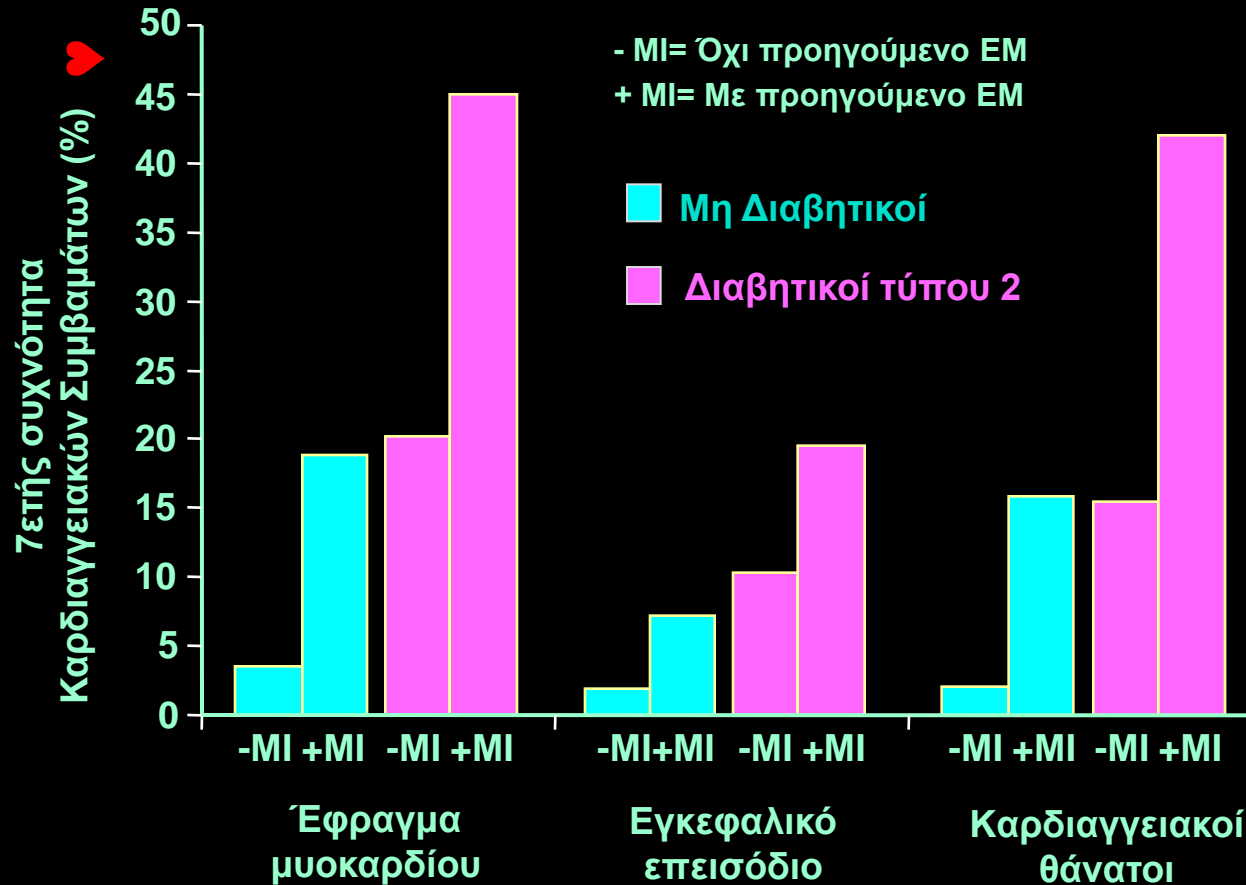

Καπάντας Ε.

Υψηλός κίνδυνος καρδιαγγειακών συμβαμάτων σε άτομα με σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2

Haffner SM et al. N Engl J Med 1998;339:229-234

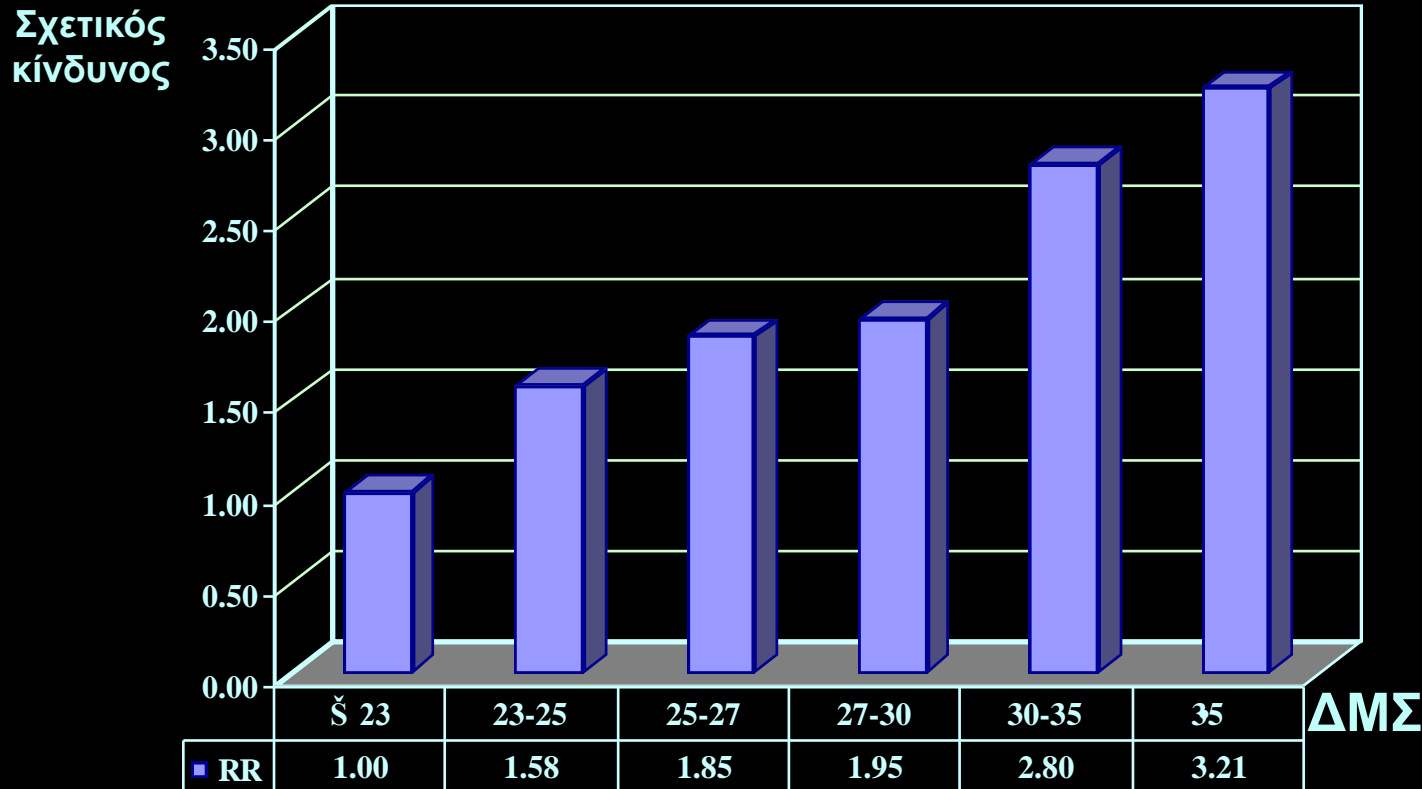

Καπάντας Ε.

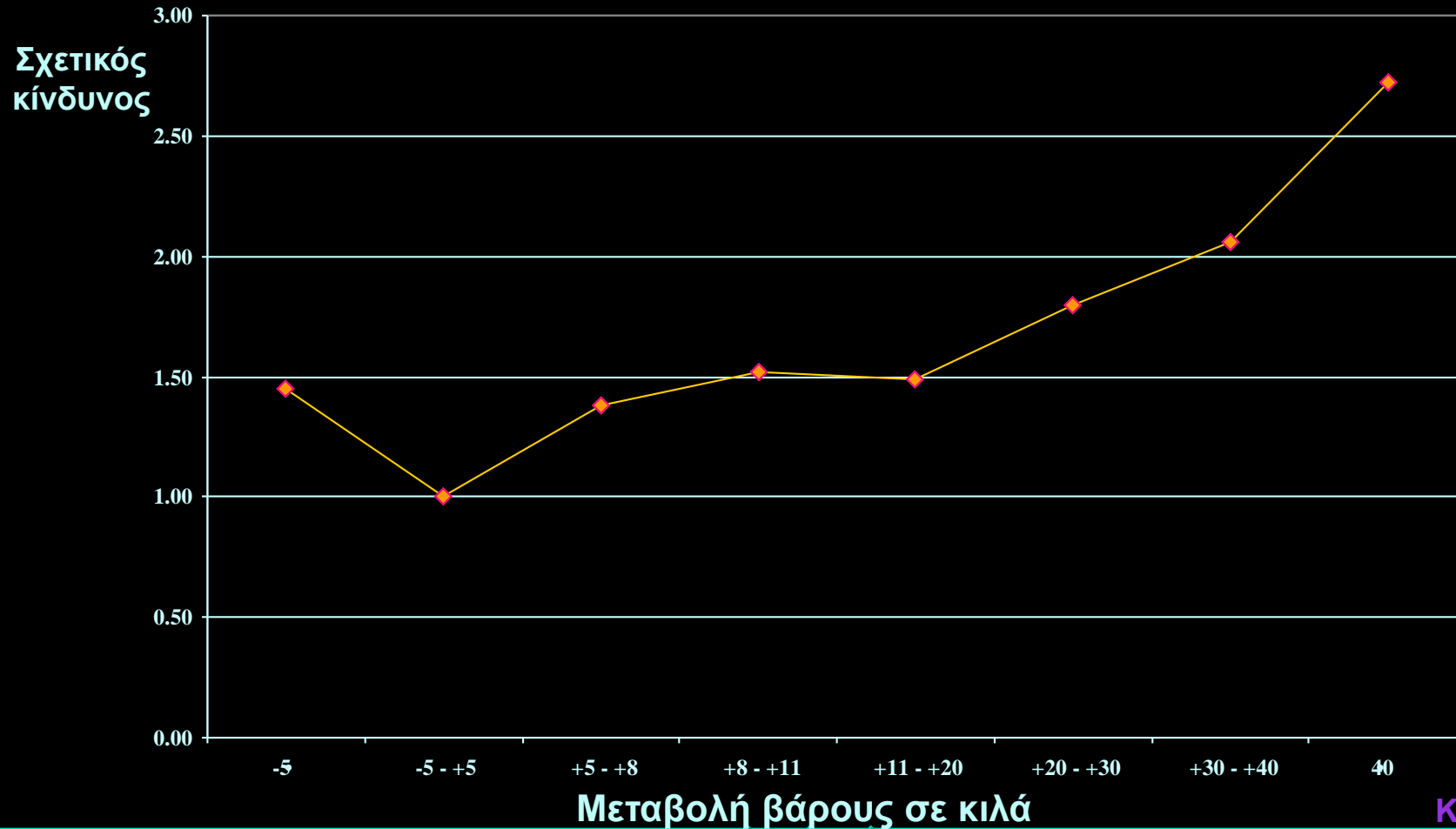

Ο σχετικός κίνδυνος εμφάνισης στεφανιαίας νόσου σε γυναίκες με σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2, ανάλογα με το σωματικό τους βάρος

Diabetes Care 2002; 25: 1142-1148

Ο σχετικός κίνδυνος εμφάνισης στεφανιαίας νόσου
σε γυναίκες με σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2,
ανάλογα με την αύξηση βάρους από την ηλικία των 18 ετών
Diabetes Care 2002; 25: 1142-1148

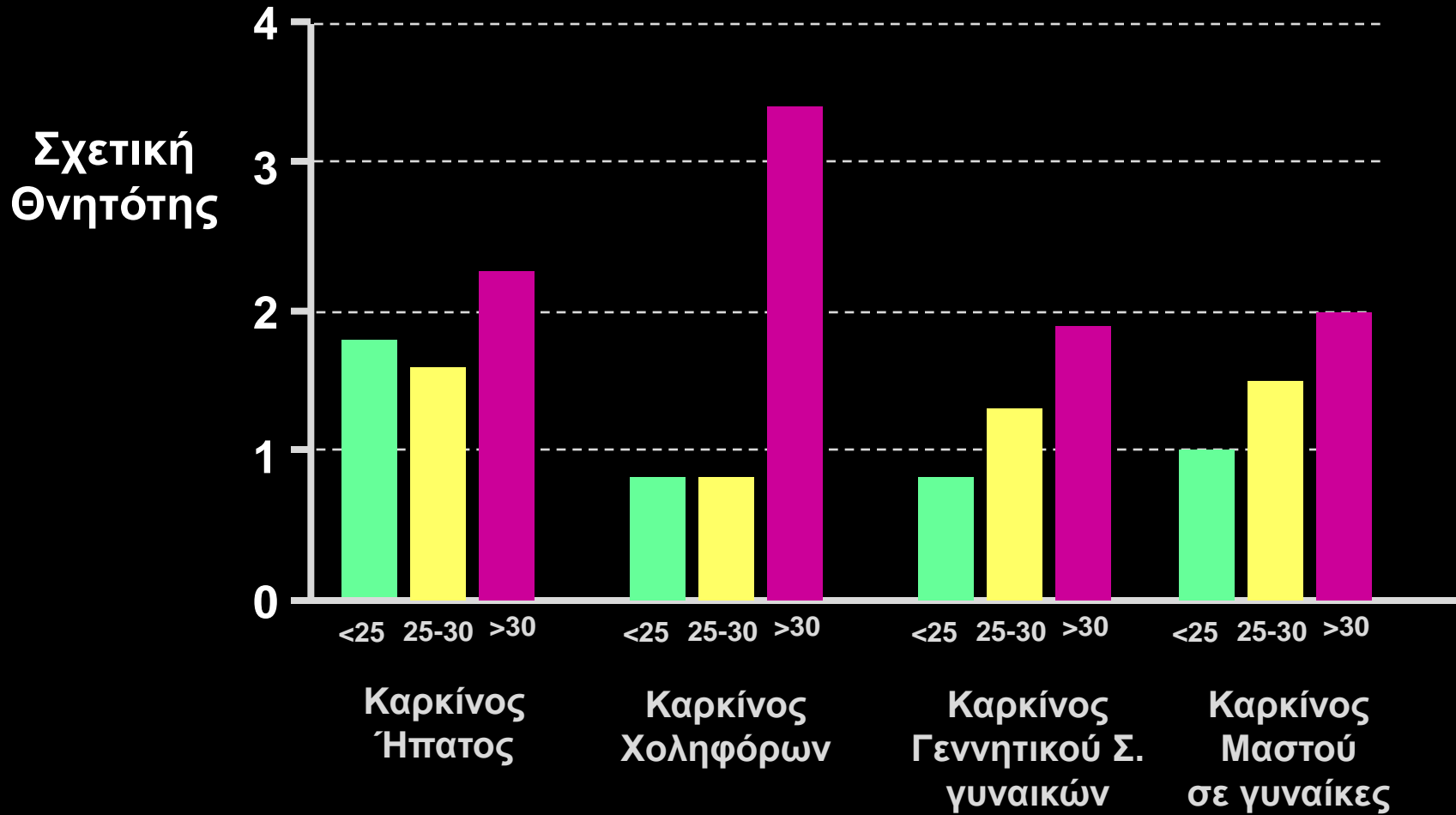

Καπάντας Ε.

Η επίδραση του σωματικού βάρους στη θνητότητα των διαβητικών τύπου 2

Diabetes Care 2003; 26: 1047-1051

Καπάντας Ε.

Μέθοδοι αντιμετώπισης της παχυσαρκίας

Οδηγός επιλογής μεθόδου αντιμετώπισης της παχυσαρκίας

The Practical Guide: Identification, Evaluation, and Treatment of Overweight and Obesity in Adults.
October 2000, NIH Pub. No.00-4084

Κατηγορία ΔΜΣ (kg/m²)

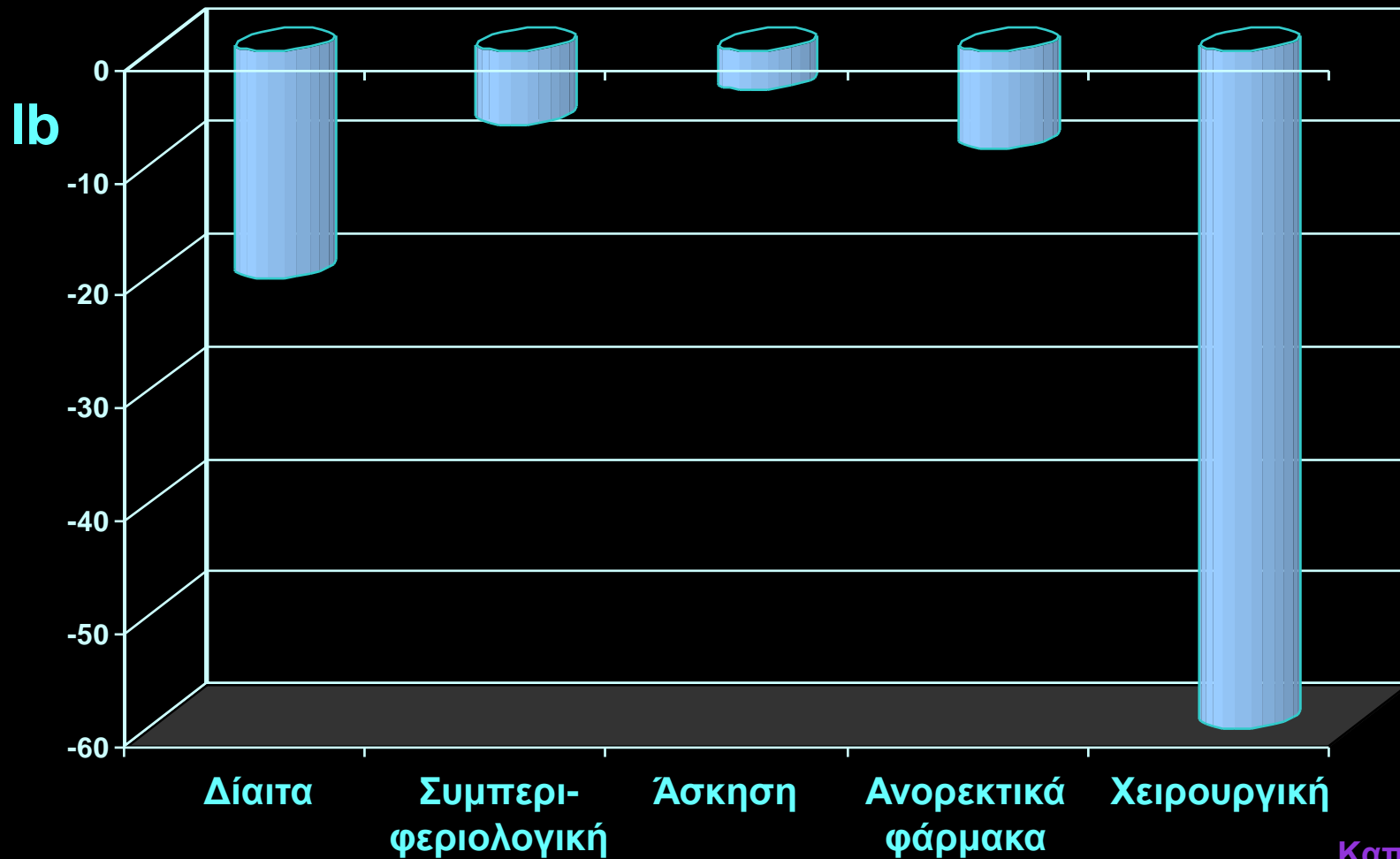
Αντιμετώπιση	25-26.9	27-29.9	30-34.9	35-39.9	>40
Δίαιτα, άσκηση, τροποποίηση συμπεριφοράς	+	+	+	+	+
Φαρμακευτική αγωγή		Με συνοδά νοσήματα	+	+	+
Χειρουργική				Με συνοδά νοσήματα	+

Καπάντας Ε.

Στρατηγικές απώλεια βάρους σε παχύσαρκους διαβητικούς τύπου 2 meta-analysis

Diabetes Care, 1996; 19: 613-624

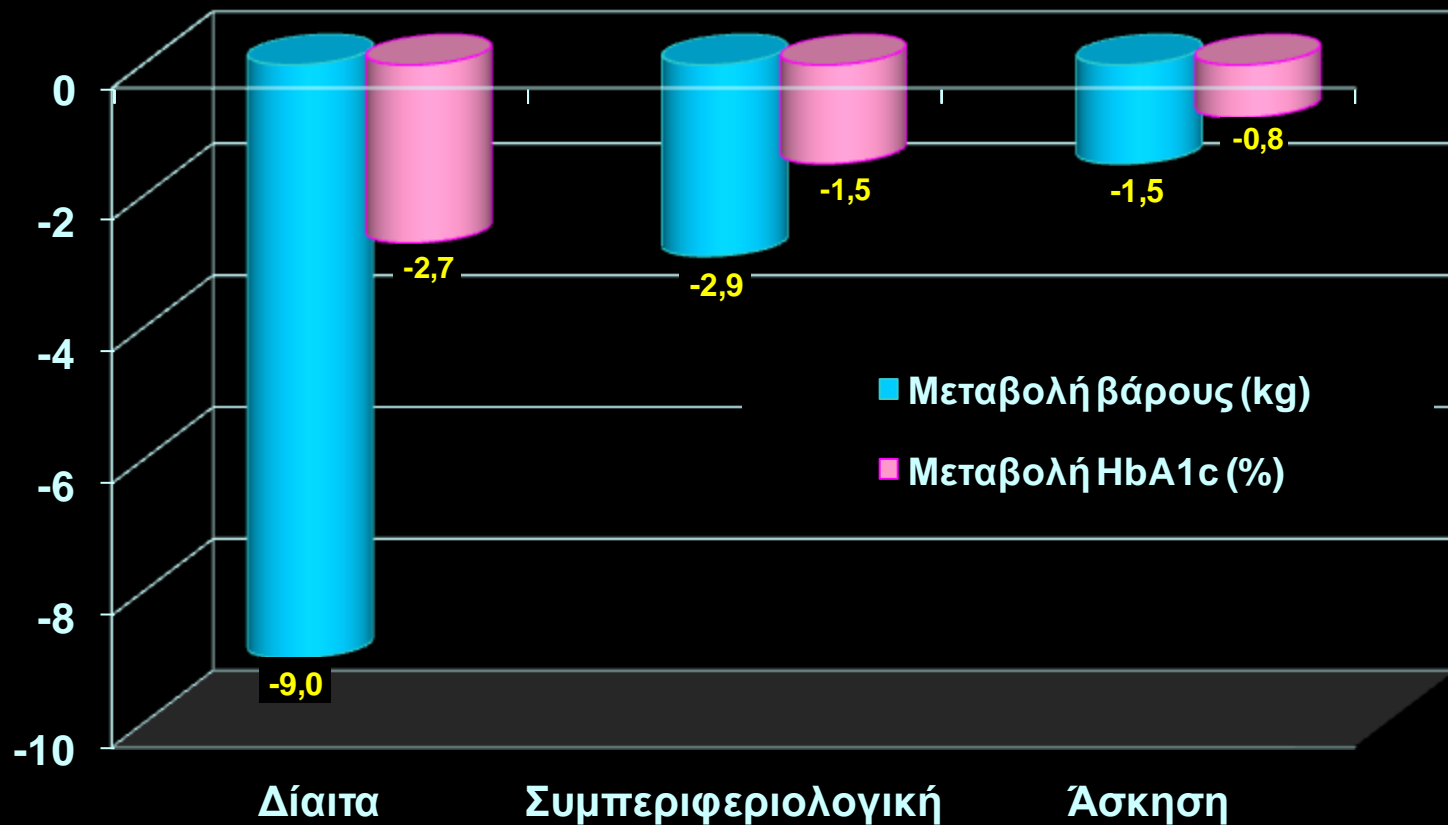

Καπάντας Ε.

Στρατηγικές απώλεια βάρους σε παχύσαρκους διαβητικούς τύπου 2 meta-analysis

Diabetes Care, 1996; 19: 613-624

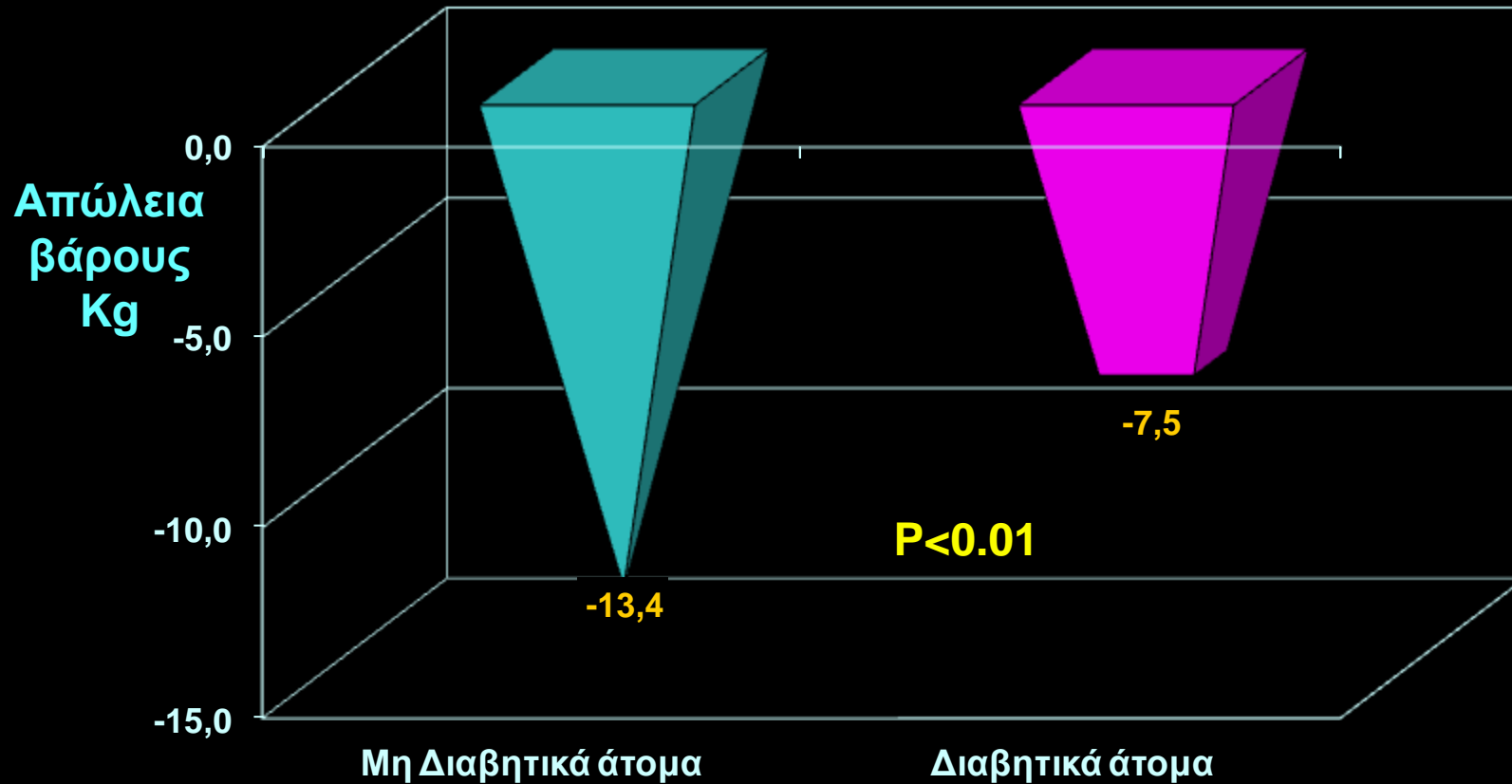

Καπάντας Ε.

Τα διαβητικά τύπου 2 άτομα χάνουν λιγώτερο βάρος, σε σχέση με τα μη διαβητικά, με ολιγοθερμιδική δίαιτα

Diabetes Care, 1987; 10: 563-566

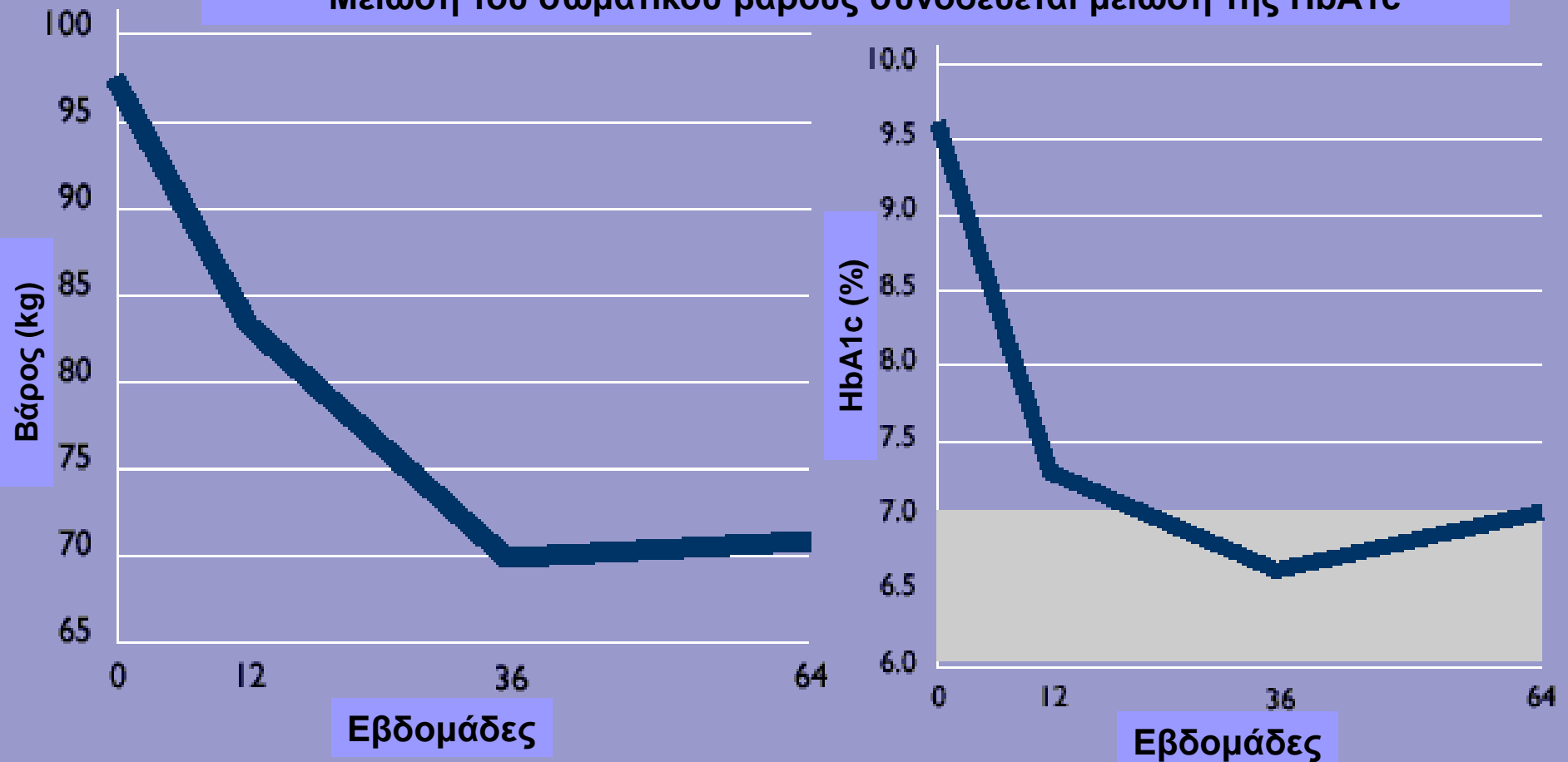

Καπάντας Ε.

Η απώλεια βάρους σε Παχύσαρκους Διαβητικούς τύπου 2 συνοδεύεται από σημαντικότερη βελτίωση της γλυκαιμίας

Μείωση του σωματικού βάρους συνοδεύεται μείωση της HbA1c

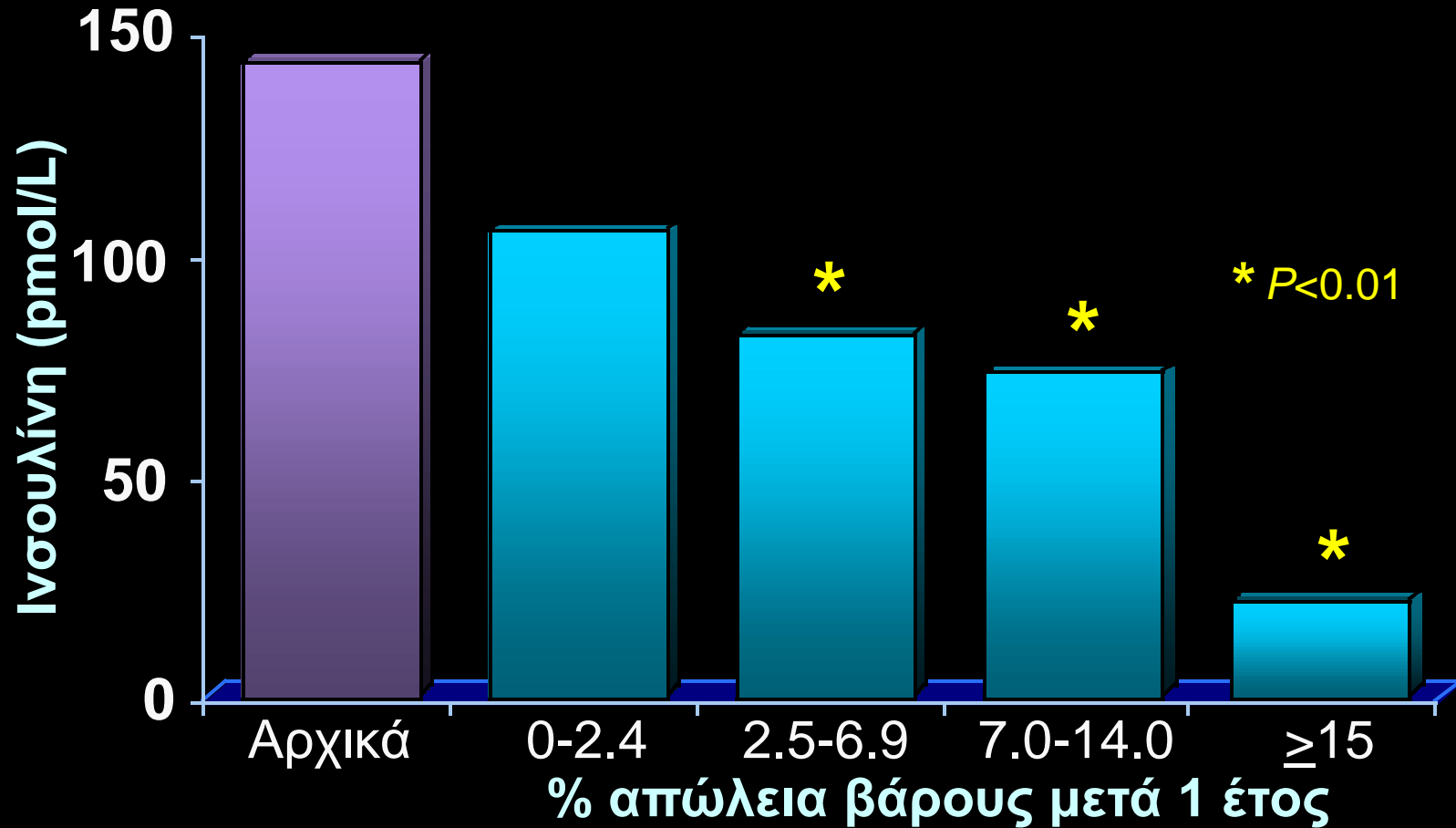

Καπάντας Ε.

Μείωση της ινσουλινοαντίστασης σε διαβητικούς τύπου 2, μετά από δίαιτα απώλειας βάρους

Arch Intern Med, 1987; 147: 1749-1753

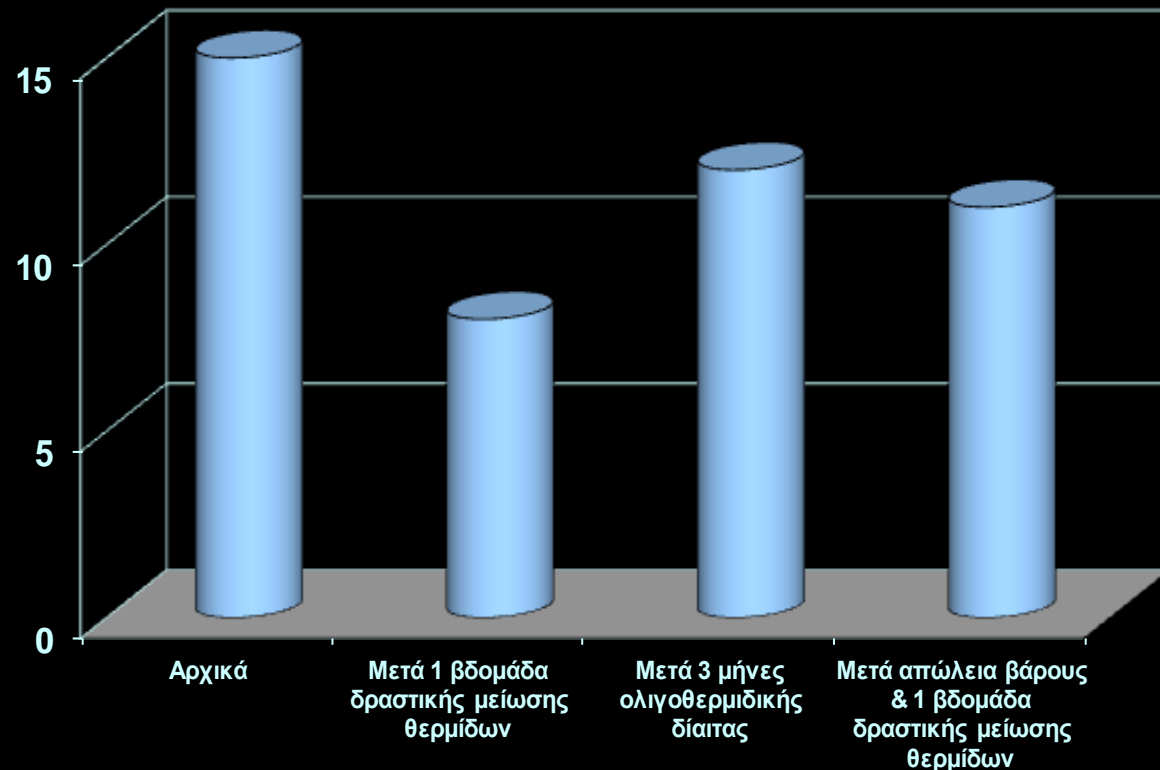
Καπάντας Ε.

Μείωση της μεταγευματικής νεογλυκογένεσης σε παχύσαρκους διαβητικούς τύπου 2, μετά από μείωση της προσλαμβανόμενης ενέργειας

Kelley et al, JCEM 1993

Μεταγευματική
ηπατική
παραγωγή
γλυκόζης
(g)

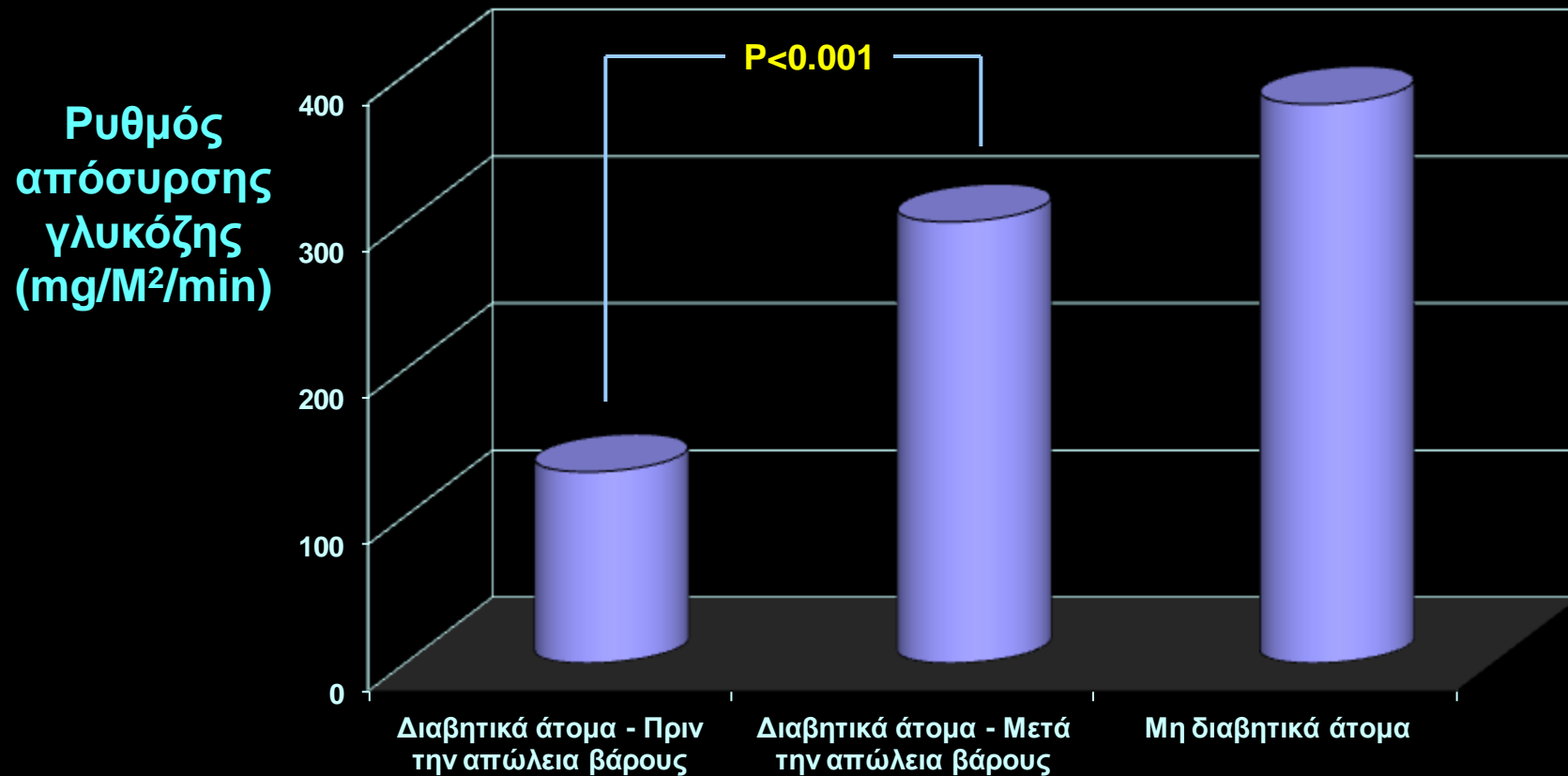

Καπάντας Ε.

Ρυθμός απόσυρσης της γλυκόζης στη διάρκεια ευγλυκαιμικού clamp σε παχύσαρκους διαβητικούς τύπου 2, πριν & μετά απώλεια βάρους

Diabetes, 1994; 43: 871-877

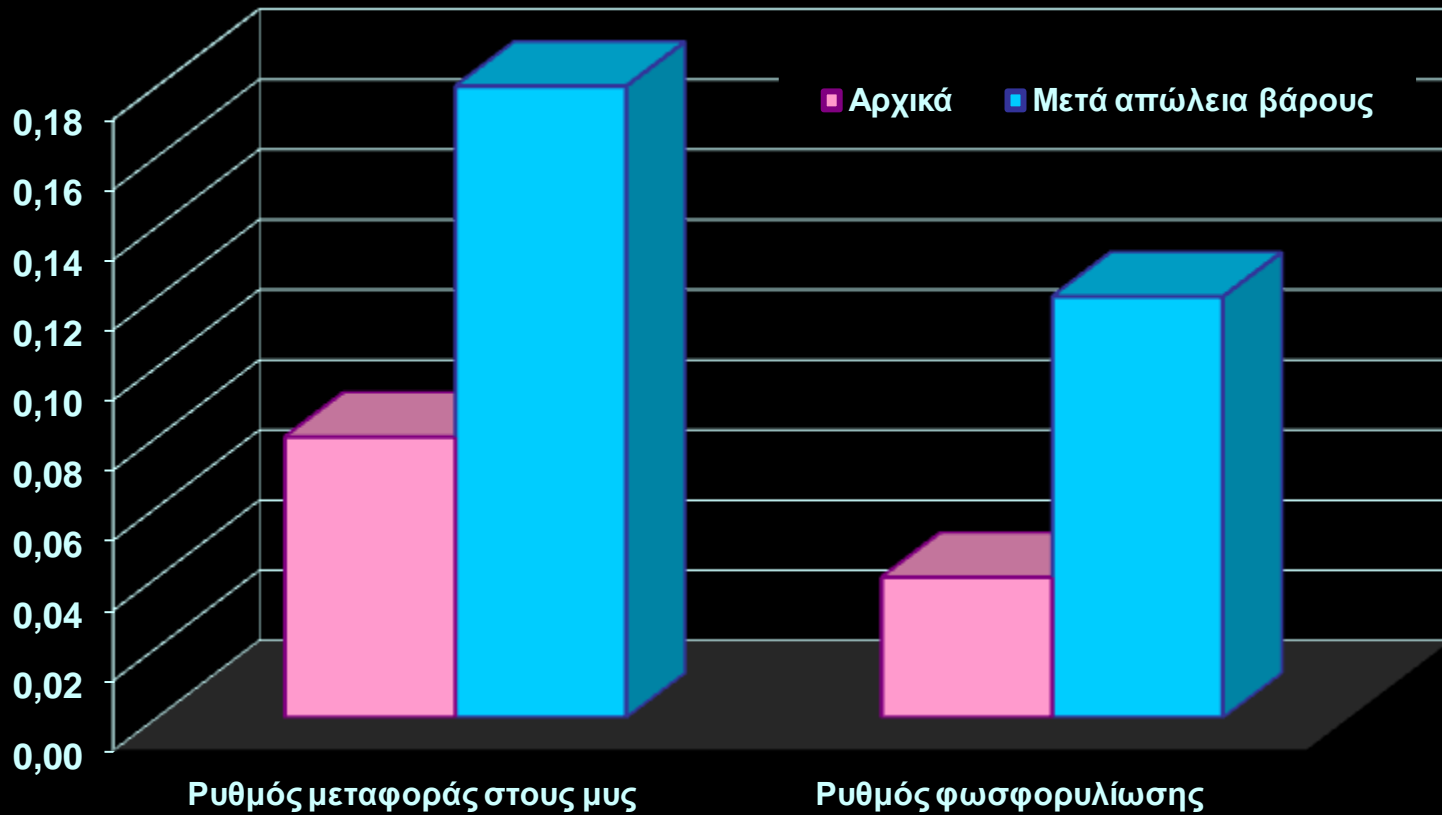
Καπάντας Ε.

Βελτίωση της διαμεμβρανικής μεταφοράς & φωσφορυλίωσης της γλυκόζης, μετά απώλεια βάρους σε παχύσαρκους διαβητικούς τύπου 2

Diabetes, 2003; 52: 1619-1626

Καπάντας Ε.

Οφέλη από τη μείωση της προσλαμβανόμενης ενέργειας & από την απώλεια βάρους σε παχύσαρκους διαβητικούς τύπου 2

Οξεία ➔ της προσλαμβανόμενης ενέργειας, χωρίς απώλεια βάρους

- ❖ ➔ της ηπατικής παραγωγής γλυκόζης
- ❖ ➔ των επιπέδων γλυκόζης αίματος
- ❖ Βελτίωση συμπτωματολογίας

Χρόνια ➔ της προσλαμβανόμενης ενέργειας, με απώλεια βάρους

- ❖ ↑ της ινσουλινοέκκρισης
- ❖ ↑ της ινσουλινοευαισθησίας
- ❖ επιπλέον ➔ των επιπέδων γλυκόζης αίματος
- ❖ ➔ των αθηρογόνων λιπιδίων αίματος
- ❖ ➔ της αρτηριακής πίεσης
- ❖ ➔ των θρομβογόνων παραγόντων αίματος
- ❖ ↑ του προσδόκιμου επιβίωσης

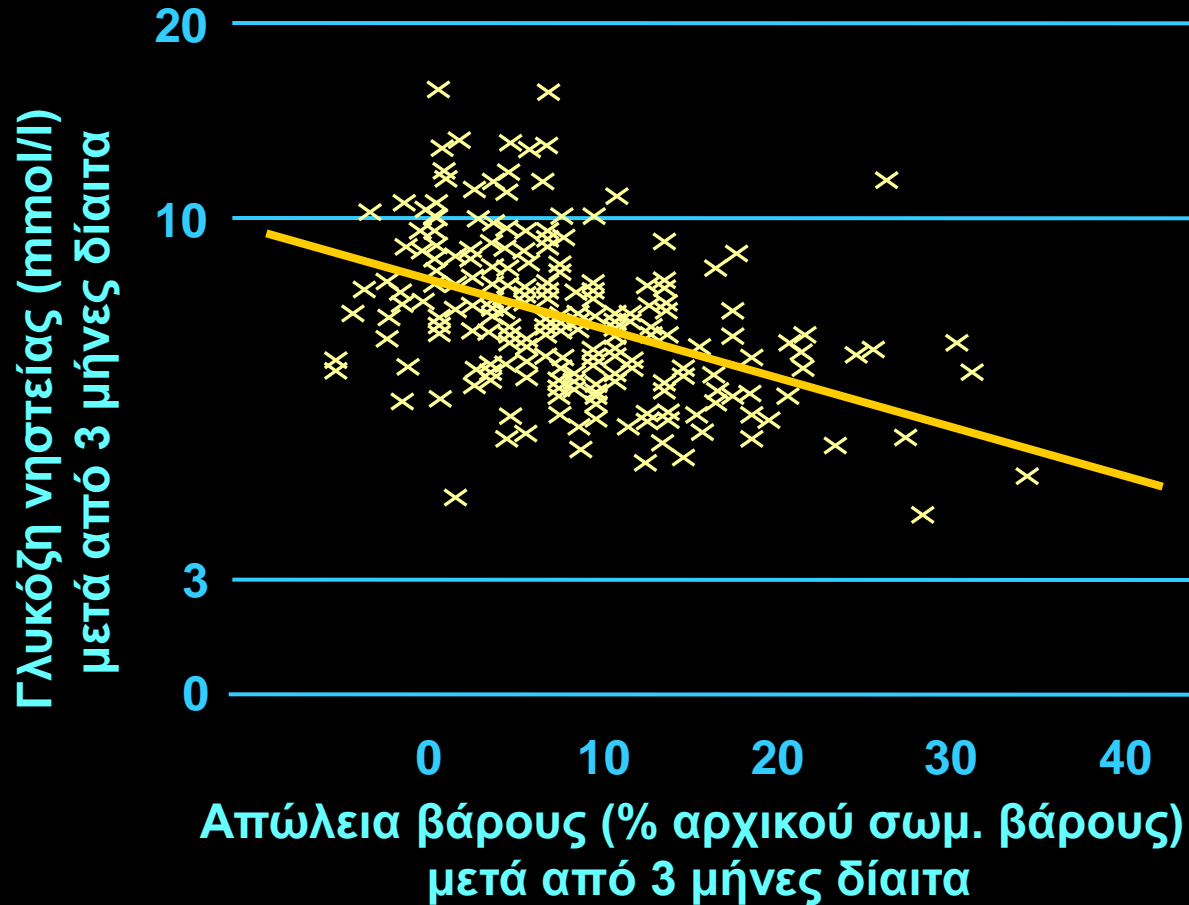
Διατροφικές προσεγγίσεις για απώλεια βάρους σε διαβήτη τύπου 2

Προσέγγιση	Παράδειγμα	Απώλεια βάρους
Γενικές κατευθυντήριες οδηγίες	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Υγιεινές επιλογές ☞ Διατροφικές οδηγίες για διαβήτη ☞ Εξατομίκευση στόχων & επιλογών 	<p>Μέτρια</p> <p>Μέτρια</p> <p>Μέτρια</p>
<p>Τύποι δίαιτας</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Menus ▪ Ισοδύναμα ▪ Υπολογισμός ▪ Υποκατάστατα γεύματος 	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Εξατομικευμένα menus ☞ Λίστα υγιεινών επιλογών ή θερμιδικής ισοδυναμίας ☞ Υπολογισμός kcal ή λίπους ☞ Formula πόσιμη ή bars, προκατασκευασμένα γεύματα 	<p>Μέτρια ή μεγάλη</p> <p>Μέτρια ή μεγάλη</p> <p>Μεγάλη</p> <p>Μεγάλη</p>
Αλλαγές τρόπου ζωής	Εκμάθηση → τροποποίηση διατροφικής συμπεριφοράς	Μεγάλη

Η επίδραση της δίαιτας απώλειας βάρους στη γλυκαιμία διαβητικών τύπου 2

UKPDS 7, Metabolism 1990; 39: 905-12

Καπάντας Ε.

Η επίδραση 3 μηνών δίαιτας απώλειας βάρους σε νεοδιαγνωσθέντες διαβητικούς τύπου 2

UKPDS 45, Diabet Med 2000; 17(7): 518-23

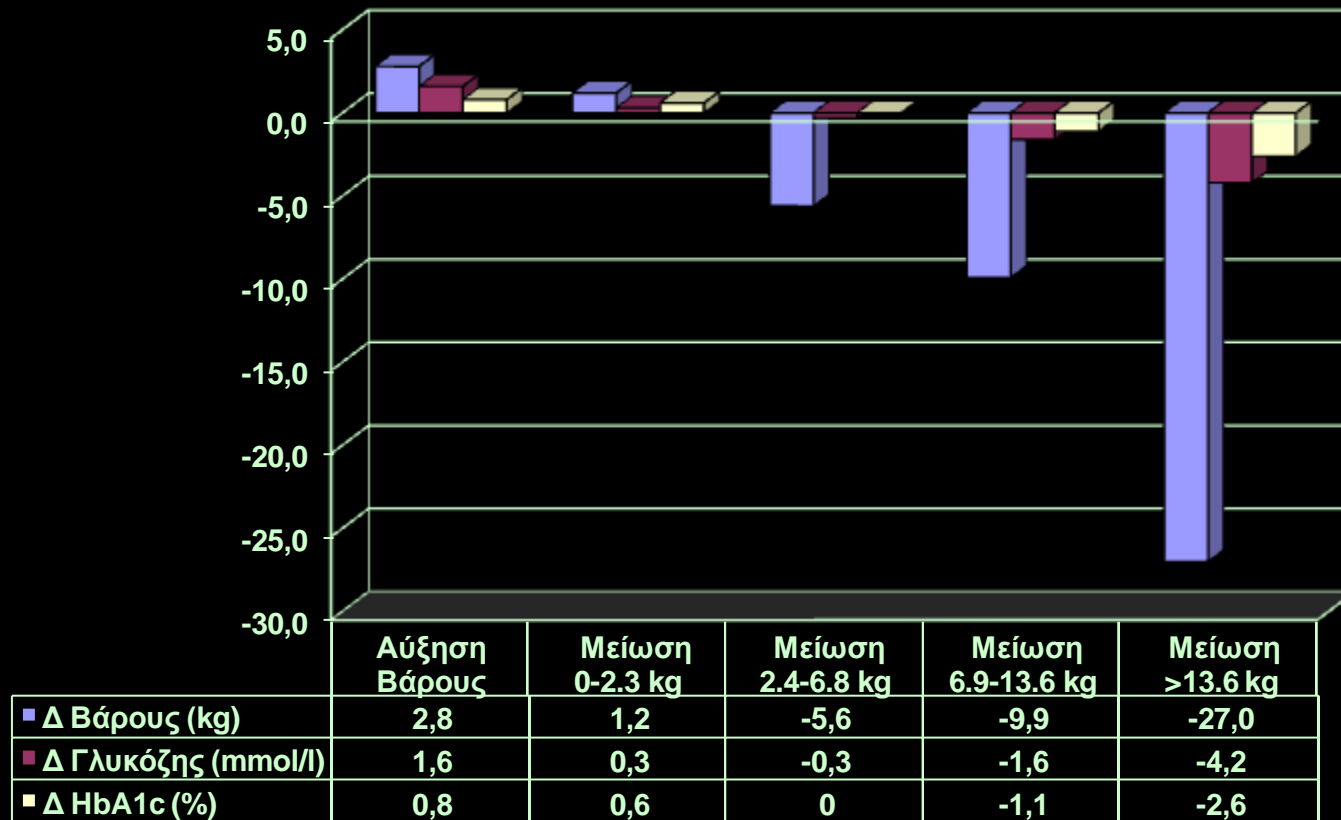
	<u>Άνδρες n=1691</u>	<u>Γυναίκες n=1215</u>
ΔΜΣ (kg/m ²)	↘ 1.5	↘ 1.7
Βάρος (kg)	↘ 4.6	↘ 4.4
Γλυκόζη νηστείας (mg/dL)	↘ 54	↘ 53
HbA _{1c} (%)	↘ 2.0	↘ 1.8
Ινσουλίνη νηστείας (mU/L)	↘ 2.0	↘ 1.9
Ολική Χοληστερόλη (mg/dL)	↘ 11.0	↘ 3.0
LDL χοληστερόλη (mg/dL)	↘ 9.0	↘ 3.0
HDL χοληστερόλη (mg/dL)	↑ 1.0	↑ 0.4
Τριγλυκερίδια (mg/dL)	↘ 35	↘ 18

Καπάντας Ε.

Η επίδραση 16 εβδομάδων δίαιτας απώλειας βάρους μετά 1 έτος, στο γλυκαιμικό έλεγχο παχύσαρκων διαβητικών τύπου 2

Arch Intern Med, 1987; 147: 1749-1753

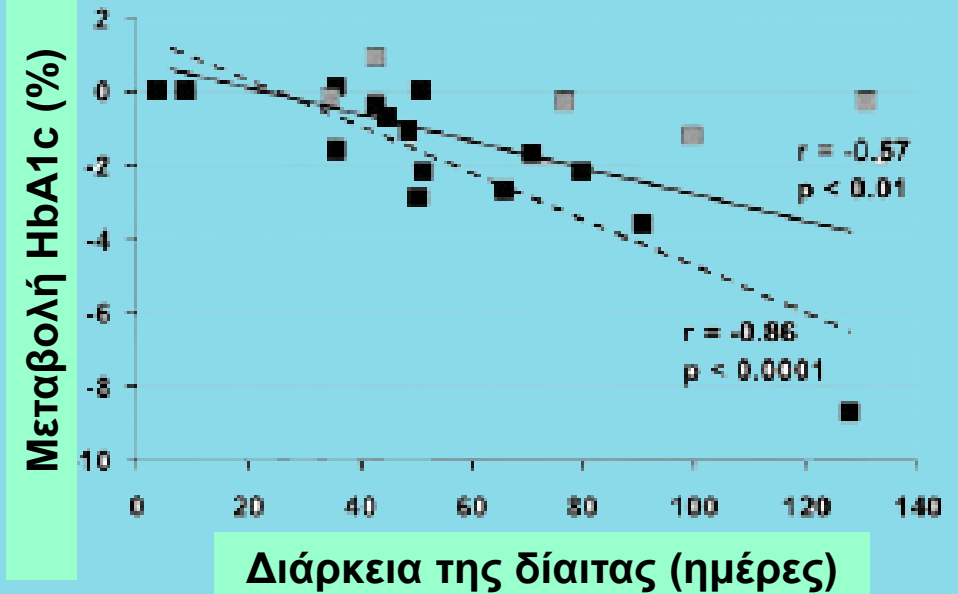
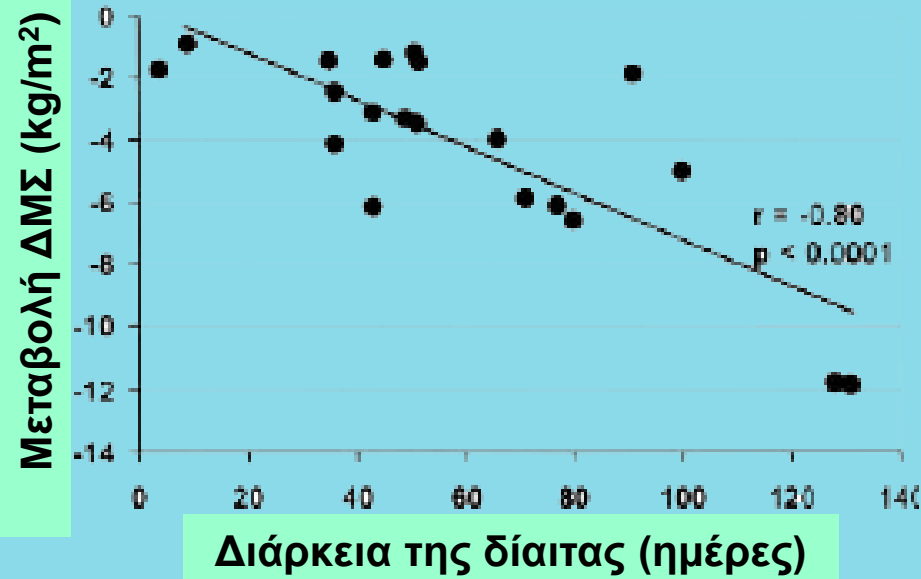

Καπάντας Ε.

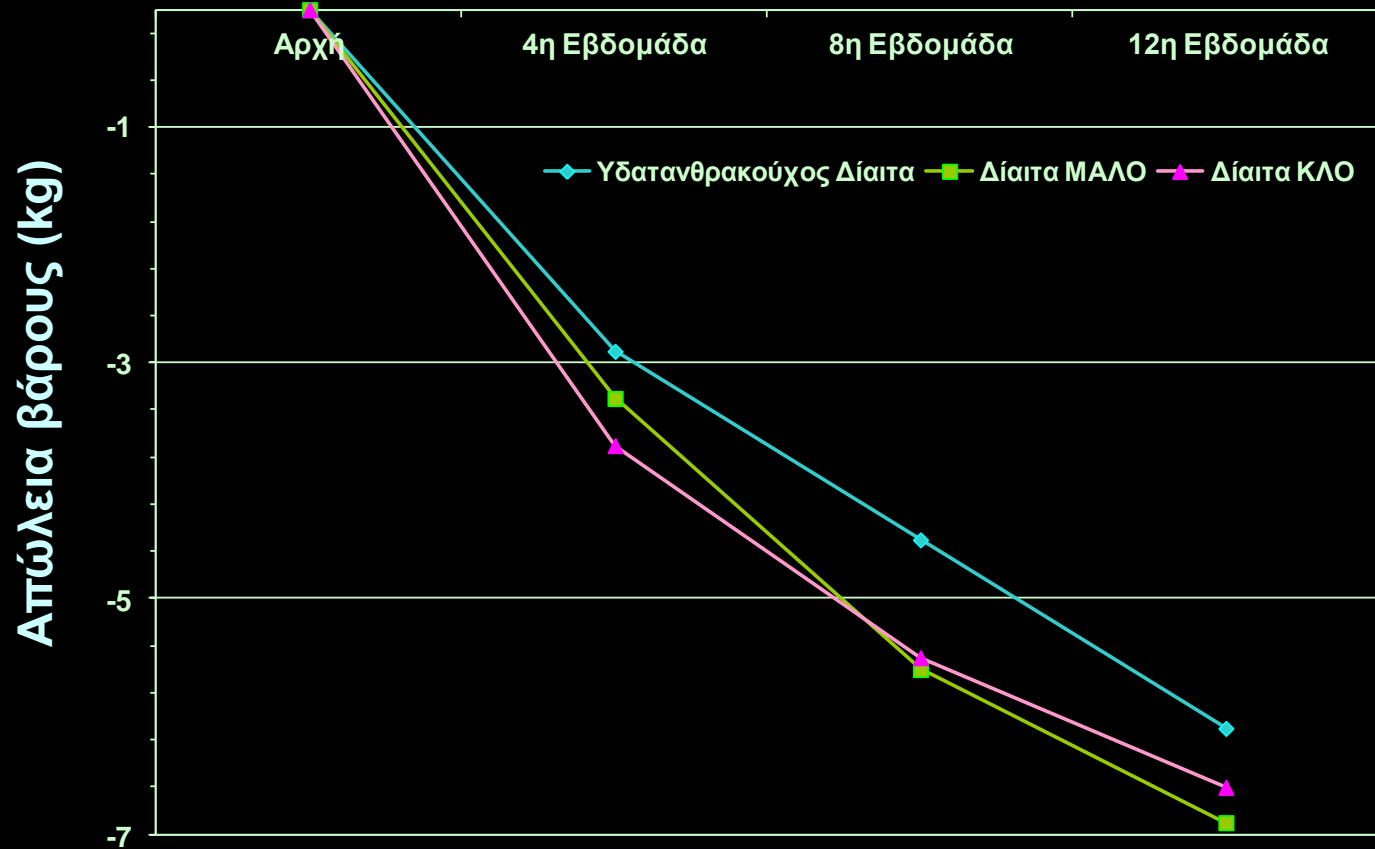
Η αντιμετώπιση του διαβήτη τύπου 2 σε εφήβους, με ολιγοθερμιδική διαίτα απώλειας βάρους

Diabetes Care, 2004; 27: 348-353

Μείωση του σωματικού βάρους παχύσαρκων διαβητικών τύπου 2 με ολιγοθερμιδική δίαιτα υψηλής περιεκτικότητας σε Υδατάνθρακες, σε Μονοακόρεστα & σε Κεκορεσμένα Λιπαρά Οξέα

Diabetes Care, 1999; 22: 889-895

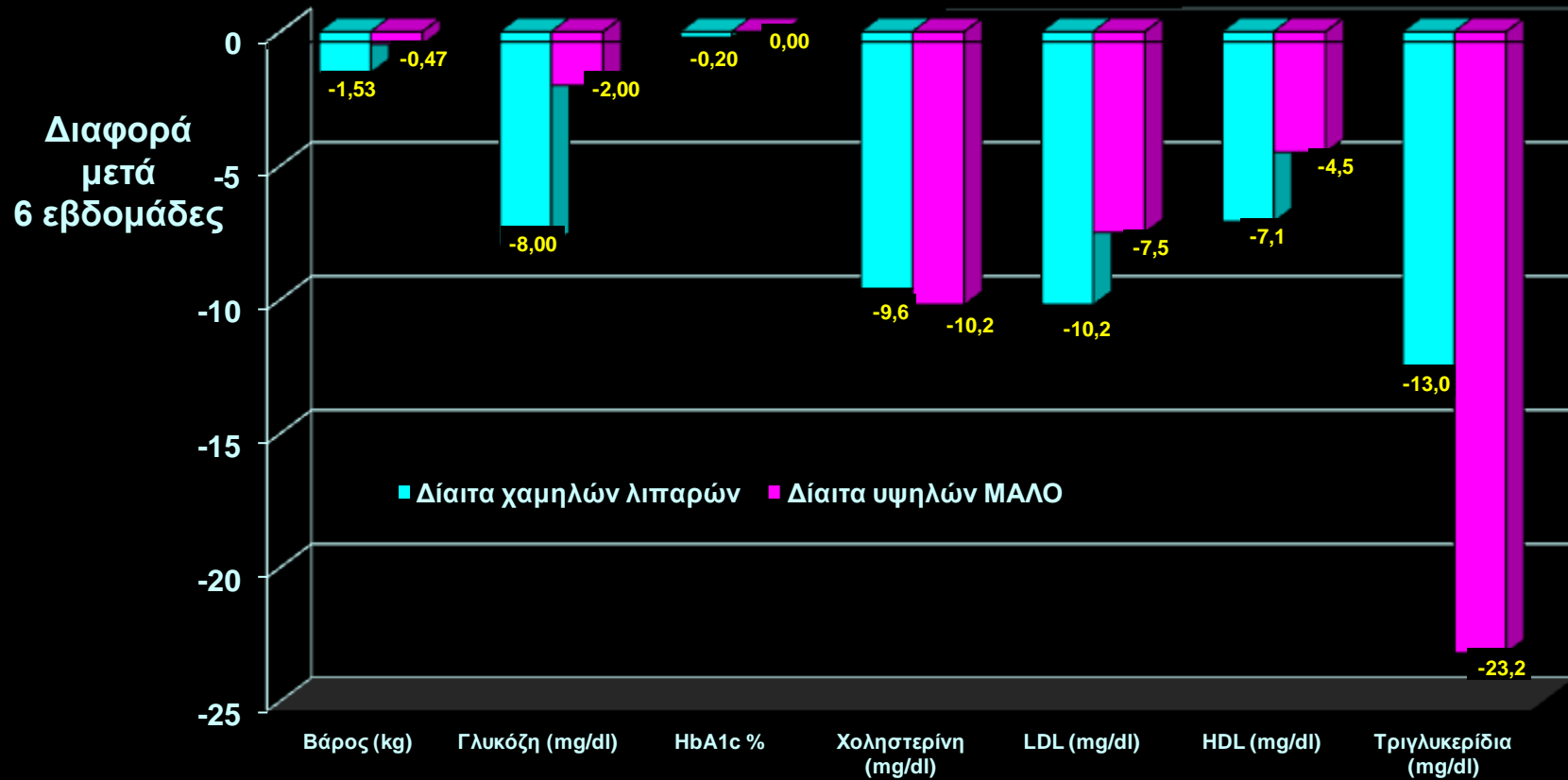
Καπάντας Ε.

Η σύγκριση ad libitum διαίτας χαμηλής περιεκτικότητας σε Λίπος, με διαίτα υψηλής περιεκτικότητας σε Μονοακόρεστα Λιπαρά Οξέα, στο βάρος, στα λιπίδια & στη γλυκαιμία, παχύσαρκων διαβητικών τύπου 2

Am J Clin Nutr, 2004; 80: 668-673

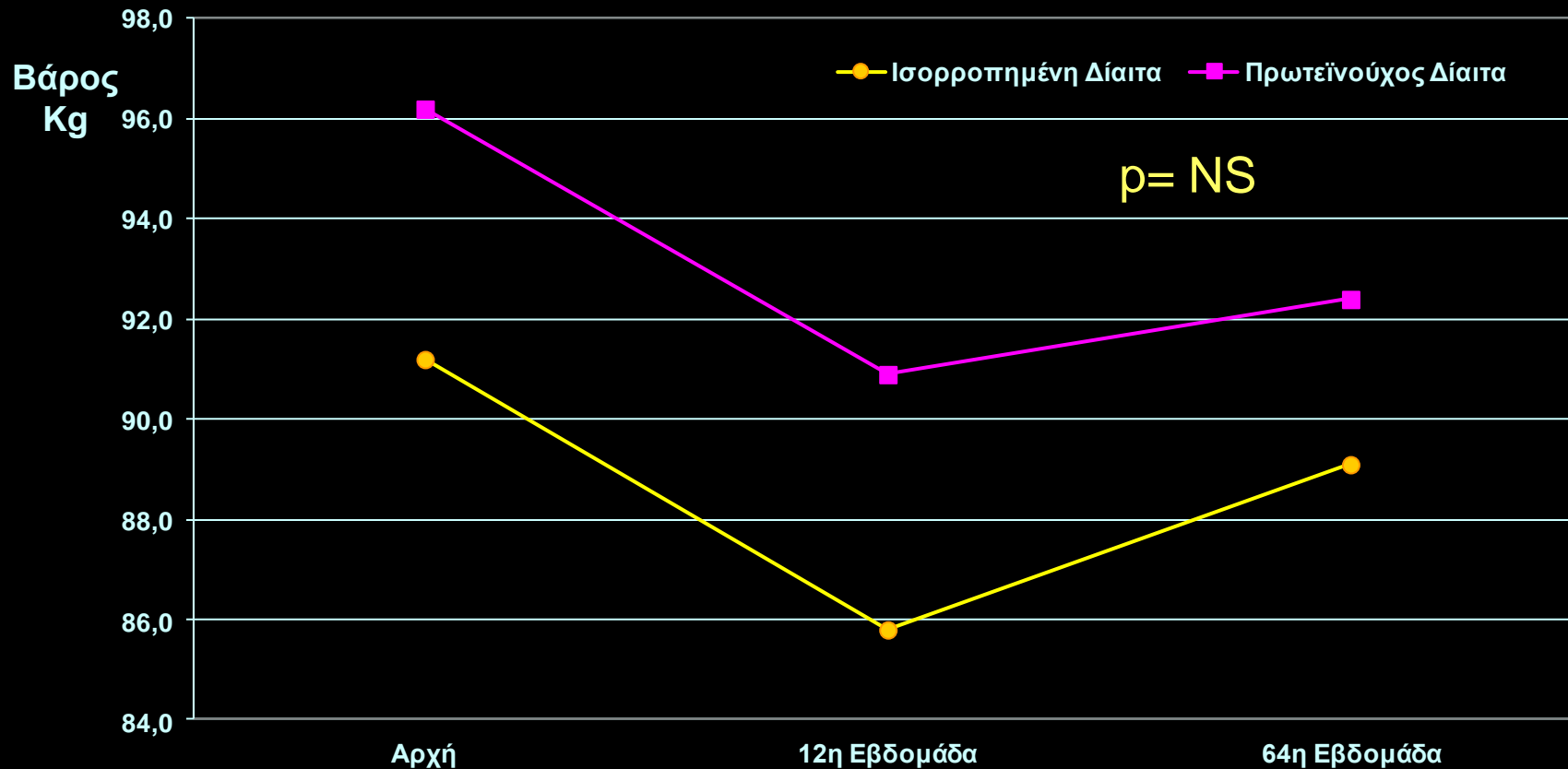

Καπάντας Ε.

Η μακρόχρονη επίδραση ισορροπημένης ολιγοθερμιδικής δίαιτας και ολιγοθερμιδικής δίαιτας υψηλής περιεκτικότητας σε πρωτεΐνες, στο σωματικό βάρος παχύσαρκων διαβητικών τύπου 2

Diabetologia, 2004; 47: 1677-1686

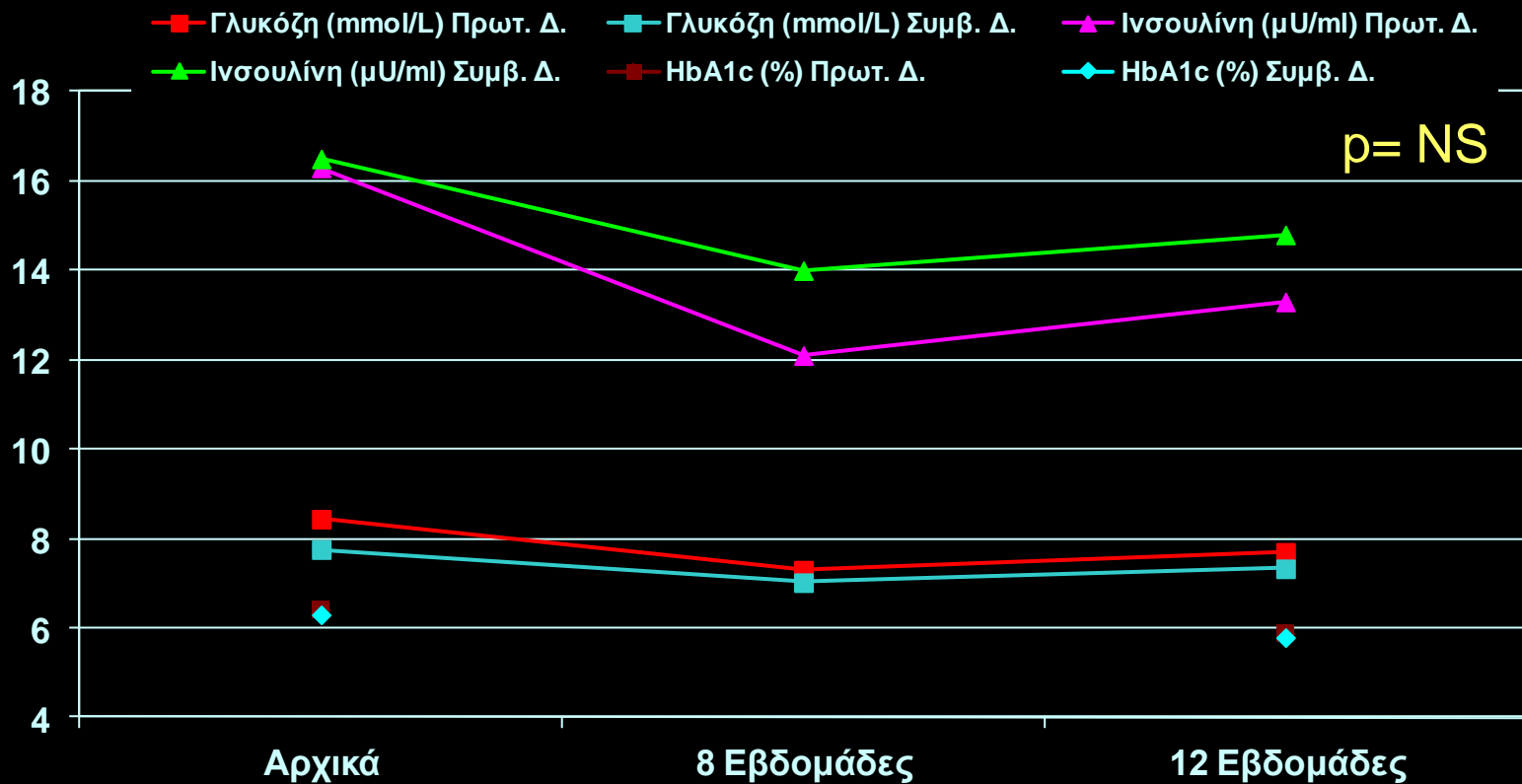

Καπάντας Ε.

Η επίδραση ολιγοθερμιδικής διαίτας υψηλής περιεκτικότητας σε πρωτεΐνες και ισορροπημένης ολιγοθερμιδικής διαίτας, στο γλυκαιμικό έλεγχο παχύσαρκων διαβητικών τύπου 2

Diabetes Care, 2002; 25: 425-430

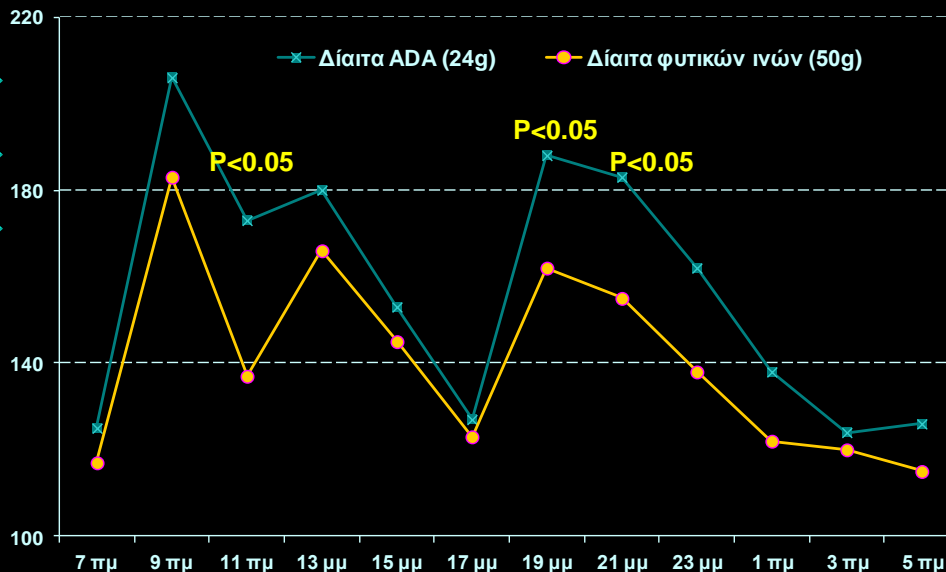
Καπάντας Ε.

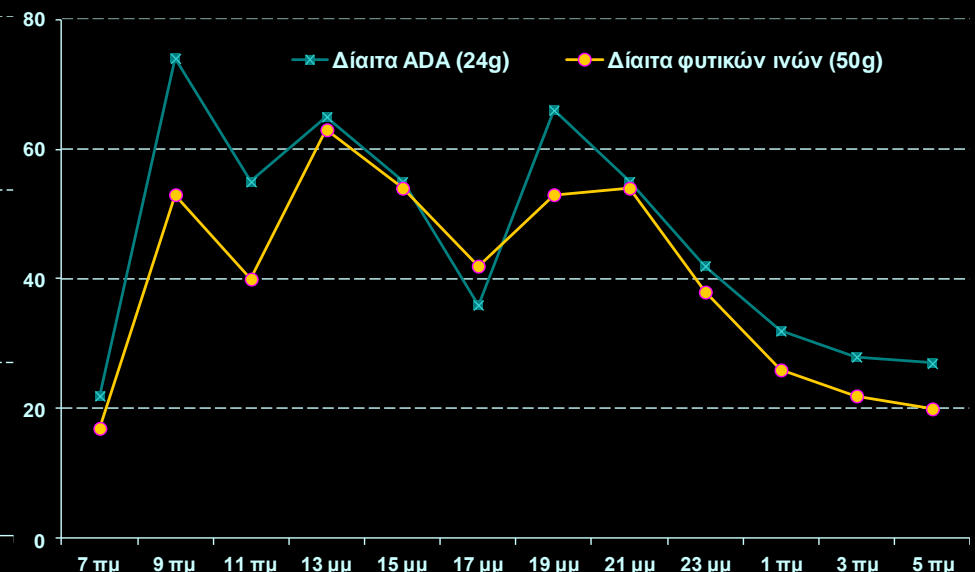
Η ευνοϊκή επίδραση της δίαιτας με υψηλή περιεκτικότητα σε φυτικές ίνες, στη γλυκαιμία & στην ινσουλιναίμια διαβητικών τύπου 2

N Engl J Med, 2000; 342: 1392-1398

Γλυκόζη mg/dl

Ινσουλίνη μU/ml

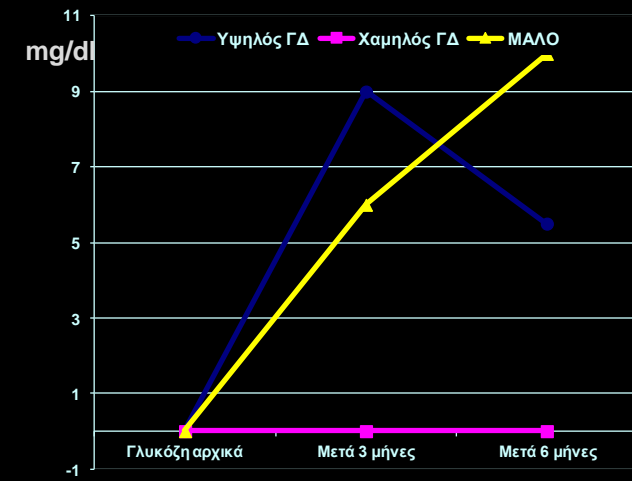
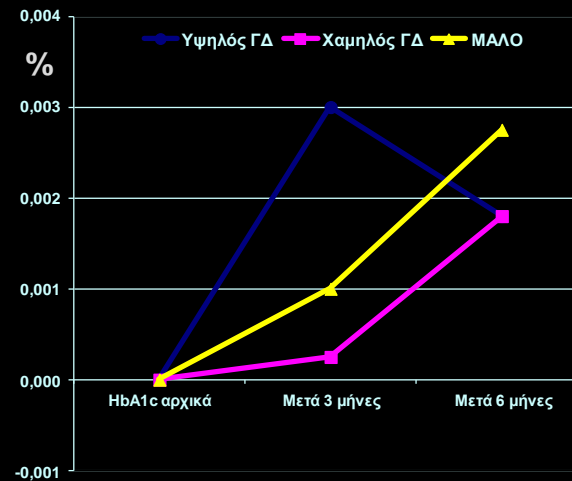
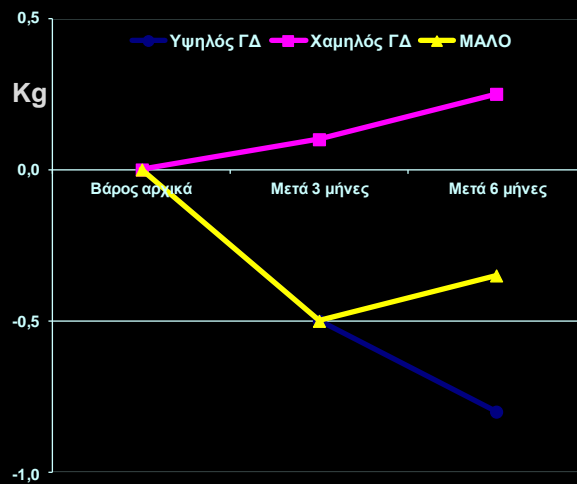

Καπάντας Ε.

Η σύγκριση πρωινού με χαμηλό & υψηλό γλυκαιμικού δείκτη, με αντίστοιχο πλούσιο σε μονοακόρεστα λιπαρά οξέα, στη διαιτητική αγωγή σε υπέρβαρους διαβητικούς τύπου 2

Am J Clin Nutr, 2000; 72: 439-449

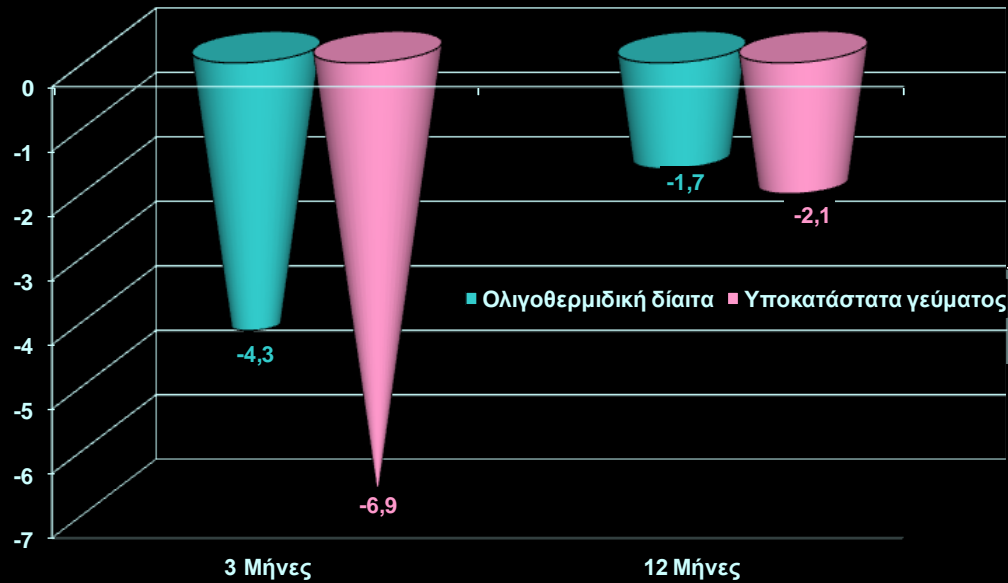
Καπάντας Ε.

Σύγκριση χορήγησης υποκατάστατων γεύματος με ολιγοθερμιδική δίαιτα, στο βάρος & στο γλυκαιμικό έλεγχο υπέρβαρων διαβητικών τύπου 2

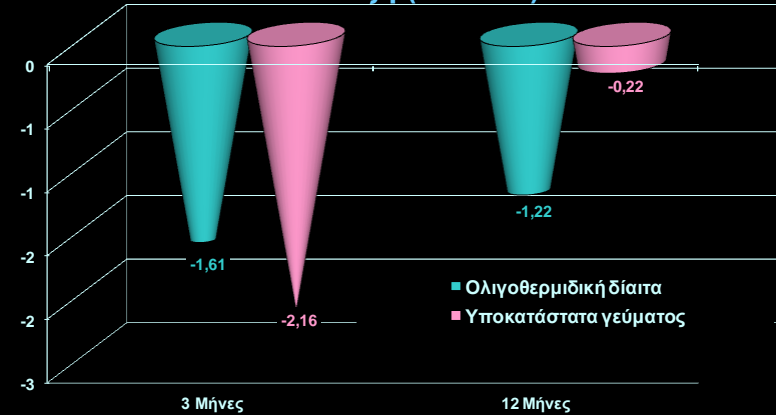
Obes Res, 2001; 9(Suppl 4): 348-353

Σωματικό βάρος (Kg)

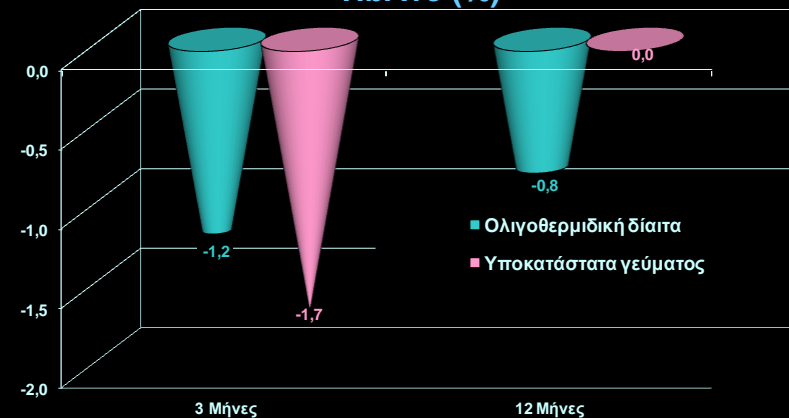

$p = NS$

Γλυκόζη (mmol/L)

HbA1c (%)

Θεραπευτικές αρχές στην αντιμετώπιση της παχυσαρκίας

- ◆ Όχι αναζήτηση “απλών” λύσεων σε “σύνθετο” πρόβλημα
- ◆ Επιλογή της χρονικής στιγμής για εφαρμογή της θεραπείας
- ◆ Επιλογή θεραπευτικών μεθόδων
- ◆ Καθορισμός εφικτών “στόχων”
- ◆ Κατανόηση & αποδοχή της μακροχρονιότητας της θεραπείας
- ◆ Διαρκής υποστήριξη
- ◆ Συμπεριφορά θεράποντος

Σχεδιασμός επιτυχούς & αποτελεσματικής Διαιτητικής Θεραπείας της Παχυσαρκίας

- ⊕ Απόφαση
- ⊕ Προγραμματισμός της επιθυμητής απώλειας βάρους
- ⊕ Υπολογισμός των ημερήσιων ενεργειακών αναγκών
- ⊕ Υπολογισμός της χρονικής διάρκειας της ολιγοθερμιδικής δίαιτας
- ⊕ Καθορισμός της ημερήσιας θερμιδικής πρόσληψης
- ⊕ Υπολογισμός των αναλογιών των μακροστοιχείων του διαιτολογίου
- ⊕ Υπολογισμός & κάλυψη των ημερήσιων αναγκών σε βιταμίνες & άλατα
- ⊕ Προγραμματισμός των τροφών του διαιτολογίου
- ⊕ Μετά την απώλεια βάρους, σταδιακή αύξηση της θερμιδικής πρόσληψης
- ⊕ Καθορισμός της νέας χαμηλότερης ημερήσιας θερμιδικής πρόσληψης

Ασφάλεια
Ταχύτητα
Αποτελεσματικότητα

Τροποποίηση
διαιτητικών
συνηθειών

Διαιτητική
Θεραπεία

Χαμηλό
κόστος

Συνδυαστική θεραπεία
για συνυπάρχοντα νοσήματα

Καπάντας Ε.

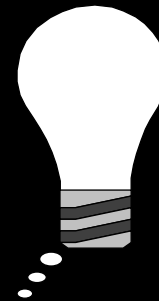

Σύσταση δίαιτας απώλειας βάρους

- ▶ **Θερμίδες:** 500-1000/ημέρα αρνητικό ενεργειακό ισοζύγιο
- ▶ **Υδατάνθρακες:** ≥ 100 g/ημέρα (μακρομοριακοί)
- ▶ **Πρωτεΐνες:** ≥ 0.8 g/kg/ημέρα και ≥ 1.75 g/100kcal υψηλής βιολογικής αξίας
- ▶ **Λίπη:** $\leq 30\%$ kcal/ημέρα ($< 10\%$ ΚΛΟ & > 15)
- ▶ **Χοληστερίνη:** ≤ 300 mg/ημέρα
- ▶ **Φυτικές Ινες:** 20-30 g/ημέρα
- ▶ **Βιταμίνες:** $\geq$ ελάχιστα συστηνόμενες
- ▶ **Ηλεκτρολύτες-Ιχνοστοιχεία:** $\geq$ ελάχιστα συστηνόμενες
- ▶ **Νερό:** ≥ 1 ml/kcal/ημέρα ή ≥ 1 L/ημέρα
- ▶ **Οινοπνευματώδη:** Μηδενική ή Ελάχιστη

Δίαιτα προσαρμοσμένη στο σωματικό βάρος (WARD)

Θερμιδική αξία $\rightarrow$ Σωματικό βάρος X συντελεστή (10-15)
Αναλογία μακροστοιχείων δίαιτας
Πρωτεΐνες: 20-30 %, Λίπη: έως 30%, Υδατάνθρακες: 40-60%.

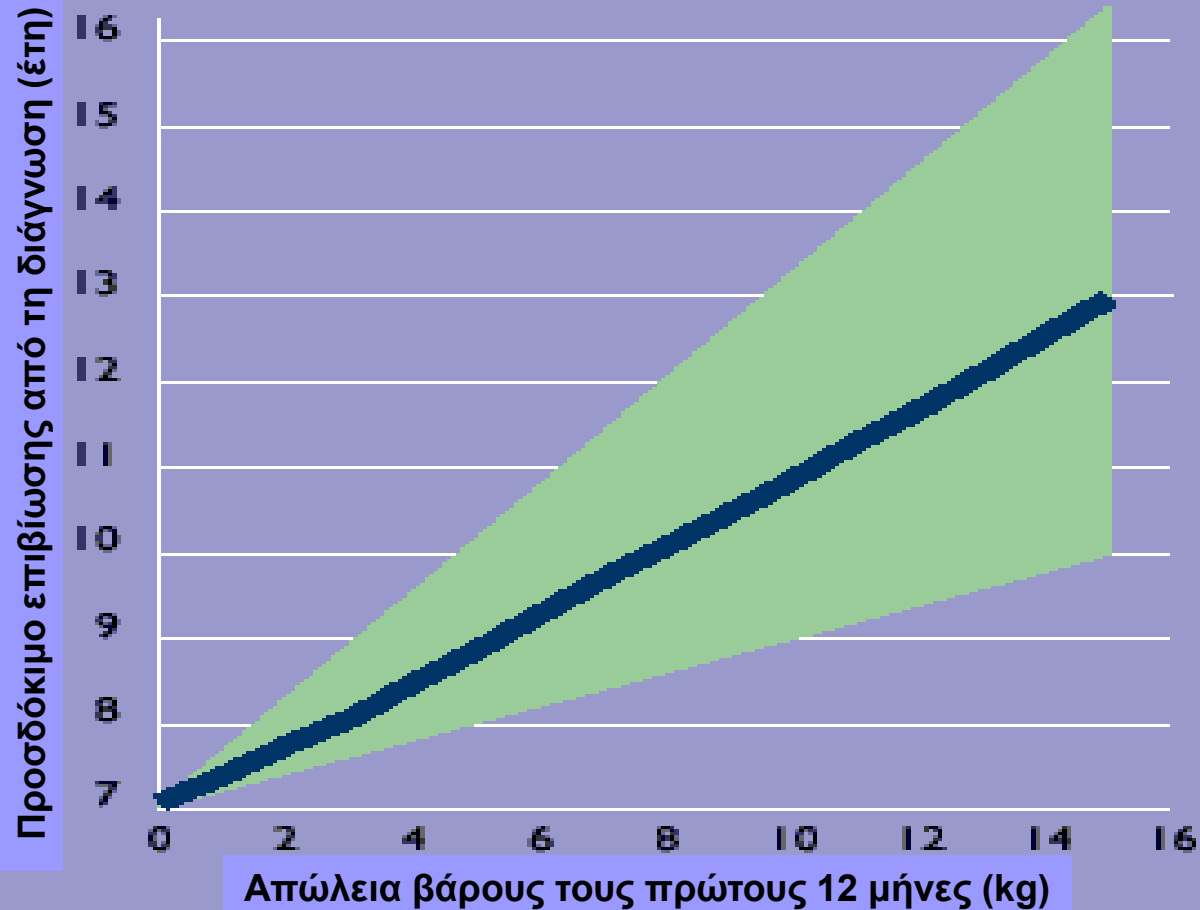
Επιτυγχάνει:

- ↗ Σταθερή απώλεια βάρους, αφού διατηρεί σταθερό αρνητικό ισοζύγιο
- ↗ Επιτυχέστερη σταδιακή προσαρμογή στη στέρηση
- ↗ Ηπιότερη μείωση της μεταβολικής δραστηριότητας

Αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης μετά 1 χρόνο δίαιτας απώλειας βάρους, σε παχύσαρκους διαβητικούς τύπου 2

Diabet Med, 1990; 7(3): 228-233

Καπάντας Ε.

One, Two

Count my food.

Three, Four

Exercise more.

Five, Six

Small meals I fix.

Seven, Eight

Now how's my weight?

Nine, Ten

Start again!

